

GEWOON ANDERS

LANDELIJKE VERENIGING CENTRAAL WONEN | NOVEMBER 2017

WoongroepenDag in De Paap

Buurtboekenkasten e.d.

Sekem project

- OUT of the INBOX
- Old Oak Collective in Londen
- Gehoord-Gezien-Gelezen

INHOUD

02 WoongroepenDag 2017

16 September in De Paap

06 Column: Klaar ermee

07 Gehoord-Gezien-Gelezen

08 Buurtboekenkasten

En andere van-onder-op initiatieven

09 OUT of the INBOX

Een nieuwe rubriek

11 Old Oak Collective in Londen

Aanlokkelijk voorbeeld of schitterende narigheid?

14 Opgroeien in een woongemeenschap

Een kleine enquête

colofon

'Gewoon Anders' is het blad van de Landelijke Vereniging Centraal Wonen (LVCW)

Abonnementen en losse nummers

Zie info achterflap

Voor een proefnummer mail naar info@lvcw.nl

Redactieadres

Oosterweg 2c

1968 KN Heemskerk

Mail: redactiega@gmail.com

Redactie

Anna Dijkhuis

Heleen Toet

Flip Krabbendam

Co Aaij

Foto's voorpagina

WoongroepenDag 2017

Buurtboekenkast Rotterdam

Sekem project

Vormgeving

Co Aaij

Druk

Drukkerij Pasklaar te Sittard

WoongroepenDag

16 September in De Paap

'Van samen ervaringen en ideeën uitwisselen tot leren van elkaar, zodat we met z'n allen steeds wijzer kunnen worden'

Leren van elkaar zodat we steeds wijzer kunnen worden, zo luidde de inleiding van één van de workshops van de vijfde WoongroepenDag. Er was minder tijd voor ontmoetingen, maar de interessante inleidingen en workshops zorgden voor een boeiende studiedag.

Woongroep De Paap

Dit jaar was de jaarlijkse landelijke WoongroepenDag in het grote oude pand (Rijksmonument) van woongroep De Paap, een voormalig ziekenhuis aan de Papenhulst in Den Bosch. Het pand werd in 1978 gekraakt en is later verbouwd door het Gemeentelijk Woningbedrijf tot veertig wooneenheden. De eerste groep van 12 personen bestond vrijwel alleen uit studenten van de kunstacademie. Nu wonen er 38 volwassenen en 18 kinderen. Ze huren het gebouw van de woningbouwvereniging, maar de bewonersvereniging Papenhulst Blijft heeft het geheel in eigen beheer. Ze zijn huurders maar gedragen zich als eigenaren!

Diverse werkplaatsen en ateliers en in de kapel een circusopleiding

De woongroep heeft diverse werkplaatsen en ateliers, waar o.a. muziekinstrumenten worden gemaakt en gerestaureerd. Een glas in lood bedrijf, een poppentheater en in de kapel is een circusopleiding gevestigd. Er is ook een grote moestuin. Om de week is er een huisvergadering.

Aan deze WoongroepenDag - de vijfde na Thedingsweert, het Rosenstock-Huessy Huis, De Groene Gemeenschap en Iewan - hebben ongeveer 90 personen deelgenomen.

Programma

Het interessante programma bestond uit drie hoofdthema's: **Communicatie**, **Beheer** en **Ideologie en Pragmatiek**. Per hoofdthema kon elke keer gekozen worden uit drie workshops. Na de drie workshops volgde steeds een plenaire terugkoppeling.

Zo was er een workshop **Solidariteit in een woongroep**. In een woongroep wonen kan een doel op zich zijn. Een woongroep kan echter ook een middel zijn om gezamenlijk andere doelen mee te bereiken. Eén van de doelen kan solidariteit zijn. Solidariteit met de leden van de groep en/of solidariteit

2017

met mensen die buiten de woongroep leven. In de workshop **Goede besluitvorming** kwam de vraag aan de orde: Hoe maak je samen met je burenhelpten en breed gedragen besluiten? Het realiseren van **Zelfbeheer** en het opzetten van een **Wooncoöperatie** kwam ook in een tweetal workshops aan de orde. Enkele workshops willen we wat uitgebreider voor het voetlicht brengen.

Workshop Communicatie en macht

Problemen vinden vaak hun oorzaak in de **manier waarop we communiceren**. Dat geldt ook voor woongemeenschappen. Juist in een woongemeenschap heb je veel met elkaar te maken en is goede communicatie essentieel.

We leren dat communicatie niet primair over **inhoud** gaat, maar over **overdracht van beelden en beeldvorming**. Hoe zorg je dat machtsvrije communicatie en besluitvorming mogelijk is? De workshop werd gegeven door Michiel Hogerhuis, communicatie trainer en auteur van o.a. 'Alle gedrag is communicatie'.

Communicatie

Alle gedrag is communicatie, bedoeld of onbedoeld. Met alles wat je doet zeg je iets. Ook met je rug naar iemand toestaan en niets zeggen is communicatie. Communicatie gaat over inhoud en betrekkingniveau. Inhoud is de letterlijke boodschap en betrekkingniveau gaat over de relatie met de ander. De manier waarop je iets zegt, doet er vaak meer toe dan wat je precies zegt. Wij zijn verslaafd aan inhoud, hoewel dat nauwelijks invloed heeft op wat er gebeurt. Kijk niet naar de inhoud maar naar de patronen van communicatie.

Wat voor beeld heb je van jezelf en de ander? Beelden zijn er altijd, of je elkaar nu lang of kort kent. Die beelden bepalen de betekenis. Als de communicatie niet loopt stap dan uit de inhoud. Kijk wat er speelt op betrekkingniveau.

“ Het beeld van onszelf en de ander durven loslaten

Communicatie gaat vaak om wel willen en niet willen. Het gaat ook vaak over interesse in de ander. Desinteresse heeft gevolgen voor de communicatie. Interesse in de ander is pas mogelijk als je stopt met alleen met jezelf bezig te zijn. En dat kan lastig zijn. Mensen zijn veel bezig met eigen zelfbeeld en wat zij van de ander willen. Als we het beeld van onszelf en de ander durven los te laten kan er iets veranderen. Als je lang bij elkaar bent zetten de patronen zich steeds vaster. Spoor dus de beelden op!

Macht

Krachtig zijn de mensen die zichzelf ontwikkelen; hoe kan ik verder groeien? Zwakke mensen willen macht over de ander i.p.v. over zichzelf. Vaak wint de groep die macht over een ander wil hebben. Hoe krijgt iemand macht over de ander? Bijvoorbeeld door medelijden op te wekken of door te werken op schuldgevoel (jij bent verantwoordelijk). Door te zeggen: dat is niet waar (jij moet dan gaan aantonen dat het wel waar is). Het gedrag van een ander kan je ontnemen te reageren zoals je dat zou willen. Macht gaat dan over het ontnemen van ruimte voor jou.

Als het evenwicht verstoord is, dan is de belangrijke vraag: kun je bij jezelf blijven? Wat wil de ander? Heb ik de verantwoordelijkheid of niet? Kijk naar beelden, interactie (wat doet het?) en waar zit de macht? Reflectie: wat doe ik, hoe versterk ik het patroon, wat doet mijn communicatie, kan ik het anders doen? Zinnvolle communicatie is transparant: wat gebeurt er met mij en wat gebeurt er met jou? Het meest funeste is: de ander ontnemen zichzelf te zijn!

Plenaire terugkoppeling

Workshop Waaromvraag als fundament van hoe en wat

Wat is je **motivatie** om in een woon-gemeenschap te wonen? Waarom poets jij wel en een huisgenoot niet? En hoe zorg je dat je gemotiveerd blijft? Dat waren enkele vragen die in deze actieve workshop voorbij kwamen. Een workshop onder leiding van motivatie trainer Rob Ruijs (www.motifire.nl).

Waarom doe je mee aan deze workshop? In de vier hoeken van de ruimte staan borden met elk één van deze opschriften: nieuwsgierigheid - het moet - nuttig om iets te leren - ander niet teleurstellen. Ga staan bij wat jouw motivatie is. Vooral 'nuttig om iets te leren' en 'nieuwsgierigheid' scoorden hoog. Dit kun je ook onderzoeken t.a.v. (verplichte) onderdelen in je woongemeenschap. Wat is jouw motivatie om schoon te maken of in de tuin te werken? Waarom doe je het, vanuit welke houding? Wat zegt het over je betrokkenheid?

Wat is je motivatie?

De waaromvraag

Wat is je motivatie om in een woongemeenschap te wonen? Een aantal deelnemers roept één of meer trefwoorden. Deze mensen schrijven hun trefwoorden op een stuk papier. Elk papier

wordt aan een stok geplakt. De overige deelnemers gaan nu staan rond de stok met trefwoorden waar zij zich het meest in herkennen. Antwoorden zijn o.a. met gelijken zijn, gezelligheid, onderlinge betrokkenheid en gedeelde visie. Motivaties worden samen toegevoegd en doorgepraat.

“ Waarom doe je het, vanuit welke houding? Wat zegt het over je betrokkenheid?”

Cirkel van invloed en betrokkenheid

Gewerkt wordt in groepjes. Maak met een lint een cirkel om je heen die jouw invloed aangeeft binnen je woongroep. Maak daarom heen een cirkel van jouw betrokkenheid. De deelnemers in elk groepje maken om de beurt de twee cirkels. Staand in de cirkel van invloed vertelt ieder iets over zijn invloed, betrokkenheid en knelpunten die daarbij ervaart worden.

Uitwisseling van ervaringen vanuit de workshops

Workshop Wapenen tegen de toekomst

Woongroepen zijn onderhevig aan veel veranderingen. Het komen en gaan van mensen, bewoners worden ouder en krijgen andere behoeften naar gelang de levensfase waarin ze zitten. Hoe ga je daarmee om als het gaat over het **beheer** van het complex?

De bewoners van oude panden die het gebouw in eigen beheer hebben, zullen zich in de toekomst meer moeten gaan bezighouden met nieuwe financiële uitdagingen. Met name met de aanpassing aan de huidige normen van energievoorziening en verwarming. Dit gebeurt ook al bij Centraal Wonen groepen, meestal in samenspraak met de verhuurder.

Woongroepen van ouderen kampen met de leeftijd van de bewoners. De gemiddelde leeftijd van 76 jaar, zoals bij een 55+ groep in Amersfoort die al 25 jaar bestaat, beperkt het aantal activiteiten, zoals bijvoorbeeld het werken in de moestuin. Dat lukt niet meer. Daarom heeft woongroep Tuinwijk in Utrecht de toelatingsleeftijd al verlaagd en bepaald op maximaal 67 jaar.

Workshop Betrokkenheid in een woongroep

*„Woongroepen kunnen groot of klein zijn en men kan er veel of weinig delen. Maar betrokkenheid van de groepsleden is van groot belang voor het goed functioneren van een woongroep. Toch is betrokkenheid niet vanzelfsprekend. Door middel van de methode van het **coöperatief denken**, willen we onderzoeken wat van belang is voor ieders betrokkenheid: is dat zelfwerkzaamheid, een horizontale besluitvorming of moet je het eerder zoeken in de sociale relaties en geborgenheid die een groep kan bieden?’* Zo luidde de inleidende tekst van het programma. Ook werd in het voorprogramma al verwezen naar de betreffende site ([www.coöperatief-](http://www.coöperatief-denken.com)

“

Betrokkenheid van de groepsleden is van groot belang voor het goed functioneren van een woongroep

denken.com) waarin deze methode wordt vergeleken met die van socratische besluitvorming.

In de workshop is eerst geïnventariseerd wanneer men betrokken is. Van de lange lijst met antwoorden wordt gekozen voor **actief zijn**, later aangevuld met: kan ook mentaal (meedenken) zijn. We oefenden het met 8 personen die tegenover elkaar gaan staan om aan de ander **vragen te stellen**, volgens de methode van het coöperatief denken. Die vragen gaan vooral over **hoop** en **vrees**.

Een van de begeleiders gebruikt deze methode bij het oplossen van moeilijke situaties bij haar werk als leraar op een middelbare school.

men, maar ook ter **bevordering van betrokkenheid** van bewoners. Zie Gewoon Anders nr. 127 van november 2016, waar Hessel Dokkum het heeft over de 200 gekraakte bedrijfspanden in Amsterdam die eigendom werden van woningbouwverenigingen. Bewoners hoefden toen niets meer te doen aan onderhoud en zo ging langzamerhand de verbondenheid verloren. Daarentegen lijkt De Paap een goed voorbeeld van zelfbeheer zonder dat de bewoners het pand in eigendom hebben.

Het gesprek over het **veilig stellen van de WoongroepenDag** begon met wat er nodig is om die dag te organiseren. Wat je kunt leren van je voorganger. Bij Iewan hadden zich 80 mensen opgegeven, De Paap wilden de grens bij 100

Woongroep De Paap in Den Bosch

Toekomst van de WoongroepenDag

De WoongroepenDag wordt nu al vijf jaar georganiseerd door een steeds wisselende woongroep. Ieder jaar wordt er gekeken wie het stokje kan overnemen voor het jaar erop. Hoe zouden we de WoongroepenDag kunnen verduurzamen? Het zou mooi zijn als de WoongroepenDag **veilig gesteld** kan worden, zodat we met z'n allen steeds wijzer kunnen worden van elkaar.

In 2016, bij Iewan in Nijmegen, hebben we het vooral gehad over ecologie en zelforganisatie en -beheer. Zelfbeheer als mogelijkheid voor woongroepen om iets te doen aan huurproble-

leggen, dat was het aantal deelnemers dat ze maximaal aankonden, maar het bleef dus bij 90 aanmeldingen. Het kostte weinig moeite om medewerkers te krijgen voor de dag zelf, voor de lunch, ontvangst, enzovoort. Vier mensen van De Paap hebben het programma gemaakt. Voor volgend jaar: zelfde datum aanhouden, een programma maken waar je zelf behoefte aan hebt en dat aansluit bij de vorige WoongroepenDag. Publiciteit in krant, facebook, in nieuwsbrieven, en naar de deelnemende woongroepen van vorig jaar.

CW Lismortel in Eindhoven heeft zich aan het einde van de dag opgegeven als organisator van de volgende WoongroepenDag, half september 2018.

HT en CA (met dank aan Tienta Verlegh)

Kim Verheugen

COLUMN

Klaar ermee...

Een aantal dames in de Wonenwij en ja soms ook een heer, hebben besloten klaar te zijn met de speknec. De kipfiletjes onder de armen en de extra rol boven de gordel. Ze zijn aan het sporten geslagen. Al een half jaar werken ze zich elke avond na het eten in het zweet. Met verbazing kijk ik toe... Er is een heuse app die het groepje verteld hoe lang ze moeten springtouwen. Ik merk op dat ik het knap vind dat ze nog kunnen kletsen tijdens het springen. Mijn tong zou al bij de knieën hangen bij zo'n uitspatting.

Met toch wel een beetje het schaamrood op de kaken denk ik terug aan maandag, toen op mijn werk het evacuatiealarm af ging. De nodige BHV-ers begonnen ons te pushen om met de trap naar beneden te gaan en het pand te verlaten. Het waren zes verdiepingen omlaag met op elke verdieping twee trappen. Naar beneden ging wel, maar toen ik op de eerste aankwam werd het sein veilig alweer gegeven en mochten we omdraaien om weer omhoog te gaan. Iets pieperig heb ik nog durven vragen of we met de lift omhoog mochten. De BHV-er, zo'n spriet die er uit ziet alsof ze in 2015 een keer voor het laatst gegeten heeft, keek me aan en liet haar blik iets te langzaam over mijn mooie rondingen gaan. Ik dacht nog "Durf te zeggen wat je denkt en je vliegt alsnog naar de begane grond omlaag." Maar de spriet met nul gram vet hield wijselijk haar mond en schudde haar hoofd. De lift doet het nog niet. Zucht, toch maar weer omhoog dan. Waar het naar beneden gaan zo makkelijk leek, zo moeilijk was de gang naar boven. Ik kwam als eerste van de collega's het kantoor in en ik heb even kunnen verbloemen dat ik niet totaal, maar wel helemaal buiten adem was. Jemig ik heb echt de conditie van een bejaarde slak.

Vastgeroest op de bank

Geïntrigeerd kijk ik naar de sportende dames in de tuin. Ze hebben zich in flitsende sportpakjes gehesen en de gezichtjes beginnen al iets rood aan te lopen. De springtouwen zijn inmiddels aan de kant gelegd en de dames annexeren nu het gehele grasveld. Ze gaan liggen op de grond en doen buikspieroefeningen. De stem van de app vind ik bloedirritant. Voor mij al reden om de telefoon subiet een zwieper te geven. Maar goed de dames zweren bij deze app en ze gaan stug door. Soms is er zelfs een kind wat ook mee wil doen. Laatst zag ik onze Sil van twee jaar oud fanatiek mee doen. Op zich wel een koddig gezicht hoor. Zo'n klein mannetje wat alles nadoet wat zijn moeder doet. Ik denk even aan mijn puber die de laatste vier uur al vastgeroest op de bank ligt met een telefoon in zijn hand. Volgens mij zou ik al doorligwonden hebben als ik zo lang in die houding op de bank lig te ruften. Maar goed, puber is happy zolang er niets aan hem gevraagd wordt. Sil niet, nee Sil wil ook totte (lees sporten).

Overtollige energieniveau

Terwijl ik nog een sigaretje op steek en naar het sportende groepje kijk vraag ik me eigenlijk af waarom ze de Wonenwij-tuin hiervoor gebruiken. Ik bedoel... Moet ik perse getuige zijn van hun overtollige energieniveau? Ik kijk nog eens omlaag en kijk naar dat zachte buikje van me, waar zoveel energie en geld in is gestoken. Ik doe mijn arm omhoog en beoordeel hoe groot de kipfilet onder mijn bovenarm is. Pff valt nog best mee, al flubbert het wel een beetje. Net als ik op het punt ben dat ik me eigenlijk diep ga schamen komt er links van mij iemand met koffie aanzetten (koffie met slagroom). En rechts van mij komt er iemand met taart omdat een van de kids jarig is. Ik besluit ter plekke te genieten van mijn laatste trekje peuk, de koffie met slagroom en sla ook de taart niet af. Kim is vandaag in haar element en dat moet je niet verstoren. Sporten daar wordt ze bloedirritant van.

Gehoord-Gezien-Gelezen

Ecodorp Boekel

Het ecodorp bij Boekel (NB) is inmiddels bewoond. Het 'natuurlijk-wonen-project' met duurzaam gebouwde huizen en eigen voedselvoorziening wil eind 2017 beginnen met de bouw van de definitieve woningen. Nu zijn alle tien tijdelijke huizen al bewoond met 19 volwassenen en 8 kinderen. Zie de documentaire: human.nl/wdhzw-ecodorp-boekel.

Bewoners van een Haagse straat vormen wooncoöperatie

De bewoners van een straat in Den Haag, de Roggeveenstraat, hebben een wooncoöperatie opgericht en hun straat gekocht. De nieuwe Woningwet van 2015 maakt het mogelijk dat bewoners zelf de zeggenschap over hun woning behouden en samen verantwoordelijk zijn voor een goed beheer en woningtoewijzing.

Op 1 juni was de feestelijke bekendmaking van deze pionierende woonconstructie. Platform 31 en Woningbouwvereniging Gelderland hebben de drie jaren van voorbereiding voor ondersteuning gezorgd. Zie ook het uitgebreide verslag van de aanloopdag bij Omslag: www.omslag.nl/aanloop (ZOZ 140).

Zet je dromen in de steigers

Zo luidt de titel van de bijeenkomst die Bureau Viertel organiseerde voor startende wooninitiatieven en andere betrokken belangstellenden. Bureau Viertel is voortgekomen uit de bouw van de Strowijk Iewan in Lent en legt zich toe op het ondersteunen van mensen die in eigen beheer een woonproject willen opzetten. (ZOZ 141)

Sekem: Sociaal ondernemen brengt de woestijn tot bloei

Sekem is een florerende biologisch/dynamische agrarische gemeenschap - gestart in 1977 - op 70 hectare woestijngrond in Egypte. Het boek van oprichter Ibrahim Abouleish, over zijn leven en droom duurzame en vreedzame ontwikkeling op gang te brengen met de islam en antroposofie als inspiratiebron, is nu geactualiseerd en opnieuw verschenen. Ter gelegenheid hiervan heeft zijn zoom Helmi in Delft, Amsterdam en Gent lezingen gegeven. (ZOZ 141)

Impressies Ecodorp Boekel

Landbouwproject Sekem

Buurtboekenkasten

En andere van-onderop-initiatieven

Toen ik een aantal buurtgenoten die zeer actief samen dingen doen in hun straat iets over Centraal Wonen vertelde zeiden ze: dat doen wij hier allemaal ook, daar heb je toch geen aparte organisatie of woonvorm voor nodig! Ze doen veel dingen samen, de 'coregroup' organiseert bijvoorbeeld regelmatig op kunst en politiek georiënteerde bijeenkomsten in een daarvoor geschikt gemaakte ruimte. Ik kwam natuurlijk met voordelen van een wooncomplex met gemeenschappelijke voorzieningen in eigen beheer: je huis en de gemeenschappelijke ruimtes zijn dan ontworpen volgens eigen ideeën en je woont met mensen voor wie je kiest.

Het lukte mij toen niet om ze van die voordelen te overtuigen.

Zij zijn niet de enige buurtgenoten die met Centraal Wonen verwante, gezamenlijke activiteiten ontwikkelen. Zo zie je in Blijdorp Rotterdam op verschillende plekken 'buurtboekenkasten' verschijnen. Ook hebben de bewoners van woningen die tegenover een stukje openbaar groen liggen een soort van 'gemeenschappelijke buitenkamer' ingericht, waar zij regelmatig samen van koffie of een ander drankje, al of niet met barbecue, genieten. Dat wordt op z'n minst gedoogd.

Buurtboekenkast in het groen van De Statensingel

Vaak zijn het vrijwilligers

Buurtboekenkasten of buurtleeskasten duiken al langere tijd overal op, sommige staan in semi openbare ruimten, zoals als informatiecentra, buurthuizen en portieken van woongebouwen en worden beheerd door een buurt of bewonersorganisatie, vaak zijn het vrijwilligers. Er zijn dan vaste openingstijden. Andere buurtboekenkasten staan helemaal los op straat en zijn voor elke passant 'vrij toegankelijk'. Je kunt er boeken lenen, je mag boeken mee naar huis nemen en ook houden en je kunt er boeken bij zetten. Want nieuwe aanwinsten zijn welkom, wel graag 'schoon, niet te oud en in goede staat'. Sommige van dit soort kasten staan langs een singel of middenin een parkje, andere naast een voordeur of aan de buitenkant

van een voortuin. In dat geval is er sprake van een soort van informeel beheer door de betreffende bewoner(s). De buurtboekenkast op de Singel in Blijdorp bijvoorbeeld staat al zo'n jaar of twee middenin het groen van de Statensingel. Oorspronkelijk zat er een mooi, een beetje Art Déco-achtig deurtje voor, maar dat was opeens verdwenen. Een triest gezicht en ik was benieuwd wat er nu ging gebeuren.

“

Wie verzorgt en beheert deze kasten?

En wie repareert ze?

Nieuw deurtje

Een week later zat er een nieuw deurtje in. Wie daarvoor hebben gezorgd is niet duidelijk en blijkt ook niet gemakkelijk uit te vinden. 'Het gaat vanzelf', dat is de indruk die je krijgt. Interessante blijft de vraag: hoe gaat het in zijn werk, wie verzorgt en beheert deze kasten? En wie repareert ze?

Dat het werkt en blijft werken blijkt onder meer uit de steeds veranderende inhoud: boeken verdwijnen en komen erbij, maar het aanbod in het kastje blijft ruim voldoende. En de (visuele) kwaliteit van de boeken in het kastje blijft op hoog peil staan.

Laat het ons weten

Ook in het Oostelijk Havengebied in Amsterdam staan al langere tijd meerdere buurtleeskasten, sommige op bepaalde tijden toegankelijk, andere vrij in de buitenruimte. In het eerste geval is er sociale controle op het gebruik, maar de 'vrije' buurtboekenkasten redden het zelf. Als je een "nieuwe boekenkast hebt gespot, laat het ons weten" staat er op de website, met ook beeldmateriaal van een hele serie van zulke boekenkasten, van klein tot groot, van 'echte' boekenkasten tot zelf in elkaar getimmerde mini-boekenhuisjes.

Er zijn er ook de zgn. kinderzwerfboekenkasten, een voorbeeld daarvan is te vinden op het Centraal Station in Amersfoort; kinderen kunnen hier gaan zitten lezen, maar ze mogen ook boeken mee naar huis nemen.

Speelpleintje

Een ander verschijnsel dat hier verband mee houdt kun je vinden in op een speelpleintje in de buurt van het Hoofddorpplein in Amsterdam: ouders laten er kinderfietsjes en andere speelstukken die privébezit zijn achter als hun eigen kinderen er niet spelen. Dan kunnen andere kinderen ermee spelen is het idee. En de praktijk!

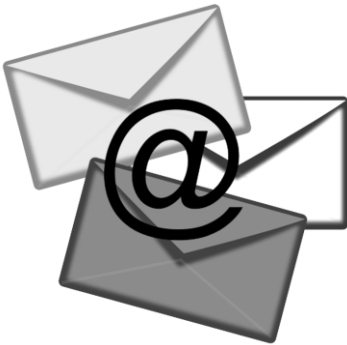
Elkaar aan kunnen vullen

Daar heb je toch geen gemeenschappelijk wooncomplex of coöperatie voor nodig, zouden mijn buurtgenoten zeggen. Dat hoeft ook niet, wooncomplex en buurt, die twee sluiten elkaar niet uit, ze zouden elkaar aan kunnen vullen. De buurt is een ander schaalniveau. Er komt óók betrokkenheid bij kijken. En het wijst ook op vertrouwen. Je zou het een vorm van gemeenschappelijke voorzieningen 'light' kunnen noemen, waarbij de (o.m. financiële) verantwoordelijkheden beperkt en overzichtelijk blijven en de continuïteit sterk afhankelijk is van de bereidheid van individuen om ermee door te gaan.

AD

Andere kinderen kunnen ermee spelen

Out of the INBOX

Een nieuwe rubriek! De redactie wil in elke GA een kort interview met één of meer bewoners publiceren. We hebben allemaal wel een idee wat de doelstellingen van Centraal Wonen zijn. Die zijn in de jaren zestig geformuleerd: wonen in een woonomgeving, waar bewoners van verschillende pluimage, voorzieningen delen en met elkaar in contact kunnen komen. Een kleur- en kansrijke manier van wonen, ook voor kinderen, omdat zij hier '100 ouders' hebben. Maar hoe ziet dat er uit, gezien vanuit bewoners, **in deze tijd...?**

Evert Hooijkamp (30) woont 5 jaar in Centraal Wonen

CW Delft is wonen en meer!

CW Delft is de plek met mijn bed, keuken en tuin, en ook met rust, ontwikkeling en leven.

Na mijn studie, was ik op zoek naar een plek met meer dan wonen. Via-via kwam ik terecht bij CW Delft en was meteen verkocht: op jezelf wonen met je eigen plek (kamers) en samenwonen met een gedeelde keuken, woonkamer en tuin. Net een studentenhuis hoor ik iedereen meteen denken ... ja, in zekere zin wel, maar met een cruciaal verschil, namelijk dat hier mensen wonen van allerlei leeftijden, met verschillende afkomst en opleidingsniveau. In de praktijk betekent dat, dat je thuis met allerlei verschillende mensen in aanraking komt en daarmee op een 'natuurlijke' wijze een breed inzicht krijgt in onze maatschappij én een hoop gezelligheid.

Wonen in CW Delft doe je op verschillende niveaus: met je groep in de keuken, met meerdere

groepen in de klustertuinen en op algemeen niveau in de algemene ruimten: het CW café, de yoga ruimte of de werkplaats. Mijn ervaring is dat deze (strikte) scheiding van privé en gedeeld voor iedereen belangrijk is en door iedereen wordt gerespecteerd.

Bewoners hebben naast wonen in CW Delft hun eigen leven, dat zorgt er in de praktijk voor dat het lastig is de hele groep bij elkaar te krijgen en het net zo moeilijk is om alleen te zijn in de gedeelde ruimten. Afhankelijk van het contact, voelen bewoners zich in meer of mindere mate betrokken. Dit geldt

voor de groep en eveneens op de voorzieningen die je met meer mensen deelt. Het vergroten van de betrokkenheid kan alleen door effort van beide kanten: enerzijds interesse van de bewoner en anderzijds stimulatie vanuit de groep of de vereniging. Door de gedeelde keukens in CW Delft is het groepsgevoel in het algemeen sterk, dat is bij het algemene verenigingsniveau een stuk minder. In het laatste geval zijn de tuinen (o.a. de moestuin), baravonden en velerlei activiteiten zeer belangrijk.

CW Delft is wonen en zeker meer!

Caroline Bakker (38) woont 1½ jaar in Centraal Wonen

Deze vorm van wonen past goed bij mij!

Sinds de zomer van 2016 woon ik in Centraal Wonen Ede. Al een tijdje wilde ik graag in een groep gaan wonen. Ik was dan ook op zoek naar een vorm die mij me paste. Ik heb bij een aantal woonprojecten in Amersfoort gekeken tot ik ontdekte dat er in mijn eigen woonplaats een woonvorm was die uitstekend aansloot bij mijn wensen.

Een grote gezamenlijke tuin en gezamenlijke activiteitenruimten. De mogelijkheid om makkelijk contact te maken en samen activiteiten te ondernemen. En tegelijkertijd een eigen huis met een stukje tuin om ook genoeg tijd en ruimte voor jezelf te hebben.

Ik geniet ervan om na mijn werk de tuin in te lopen en even een bakje koffie samen te drinken. Ook sport ik bijna elke avond met een paar buurvrouwen in de gezamenlijke binnentuin. Daarnaast zijn er een paar buurkinderen die bij me huiswerk komen maken.

Afgelopen zomer hadden we een kersenboom vol kersen. Ik heb samen met een paar kinderen kersen geplukt en taarten gebakken. Je zet een taart op de gemeenschappelijke picknicktafel en binnen een mum van tijd is deze op. Het leukste

Mijn top 10 van deze zomer:

- Kersen plukken in de binnentuin.
- Elke avond sporten met buurvrouwen.
- Thuiskomen en zien dat je buurvrouw je klaprozen heeft opgebonden.
- Een mini-zwembad waar je in kunt duiken als je het warm hebt.
- Een buurvrouw die een veldboekje komt brengen.
- De kleinste bewoner die je met een stralende glimlach aanmoedigt als je aan het sporten bent.
- Een buurvrouw waarvan je de helft van de friet mag opeten, omdat ze vol zit.
- Buurmeisjes die gezellig komen buurten.
- Samen kersentaart eten van de kersen uit de boom.
- Een vraag hebben over een computer en dan ook gelijk een bord eten voor je neus krijgen.

vind ik het om deze “gewone” alledaagse dingen met elkaar delen.

Ook vind ik het een groot voordeel dat je niet alles hoeft aan te schaffen maar dingen van elkaar kunt lenen. Zo heb ik afgelopen zomer een koffer en slaapmatje van burens geleend. Soms moet ik even een drempel over om de vraag te stellen. Maar ik merk dat medebewoners graag spullen uitlenen. Zelf vind ik het ook fijn om spullen uit te lenen, die anders het grootste deel van het jaar maar werkloos op zolder liggen.

Na een jaar gezamenlijk wonen kan ik met zekerheid zeggen dat deze vorm van wonen goed bij me past. Ik zou niet anders meer willen en vertel anderen ook vaak enthousiast over het leven in CW Ede. Ik hoop dat steeds meer mensen deze vorm van wonen ontdekken, zodat we elkaar kunnen helpen en van elkaar kunnen genieten.

Buurkinderen komen huiswerk maken

Old Oak Collective in Londen

Aanlokkelijk voorbeeld of schitterende narigheid?

Dit project is gevestigd in een industriële omgeving, naast een busstation, langs een spoorweg en aan een kanaal. Eerst vraag je je af of dat nou een geschikte omgeving is, maar je kunt ook denken: hier wordt een oud industrieel gebied getransformeerd, en dat is op z'n minst interessant!

Voordat ik aan een bespreking begin moet ik zeggen, ik werd getipt over het bestaan van dit project door een Engelse architect, maar ik heb het niet bezocht.

Old Oak Collective

**500 bewoners,
200 pond per week**

Het project is groot, volgens de architecten (PNP architects) is het het grootste co-housing project van de wereld. Daarbij presenteren zij het project als een voorbeeld voor de toekomst.

Er is plaats voor meer dan 500 bewoners. Omdat er in de omgeving, op een bushalte na, geen voorzieningen zijn is in het gebouw voor 'alles' gezorgd. De units zijn klein, 12 m², met eigen badcel. Zitkamer en keuken worden gedeeld. De bewoners kiezen elkaar niet... de groepsvorming en de sociale activiteiten worden geleid door een 'communication manager' die zorgt voor de 'social engineering' in het project.

“

**Het grootste
co-housing project
van de wereld**

Woonunit

Gemeenschappelijke keuken

Bar

Woonlasten

De woonlasten zijn hoog, 200 tot 250 pond per week, maar daar staat dan wel iets tegenover: vele luxeuze algemene voorzieningen.

Algemene voorzieningen

Voor het gehele project zijn er tal van voorzieningen. Zoals een wasserette, een bibliotheek, een restaurant, een cinema, een bar, een 'game room', ruimten voor fitness en wellness, diverse lobby's, een 'verborgen tuin' en een dakterras met koepeltjes waar je kunt relaxen. Bovendien, en dit maakt deel uit van het concept: werkruimten, waar bewoners met hun laptop kunnen neerstrijken. Hiernaast kunnen bewoners gebruik maken van met korting aangeboden diensten van een aantal bedrijven. Zoals een autoverhuurbedrijf, een stome rij, een 'urban massage' die aan huis komt (=?) en een bedrijf voor goederenopslag dat je opgeslagen spulletjes direct thuisbezorgt als je er behoefte aan mocht hebben.

Design en thuisgevoel

Uit de afbeeldingen blijkt dat er veel aandacht is besteed aan het design. Je valt van de ene bewondering in de andere. Maar hoe goed het er ook uitziet, het is niet 'van de bewoners'. Zouden zij zich ermee identificeren. Bewoners worden wel in die richting 'genudged'.

Voorbeeld?

Is dit project nu een inspirerend voorbeeld? Het is wel erg 'van bovenaf' geregeld. Zouden bewoners zich er echt thuis gaan voelen, nu ze wonen in een door anderen ontworpen design omgeving, waar je nauwelijks aan durft te komen, terwijl zij sociaal worden gemanaged? Promotiefilmpjes over het project lijken sterk op reclames met allemaal blije mensen. Zo lijkt het project te zijn ontworpen als een themapark met een aantal goed geregisseerde belevenissen, geheel in overeenstemming met het concept van de beleveniseconomie. Of je de beleveniseconomie ook in de sfeer van het wonen kunt trekken... de tijd zal het leren.

Wie zelf op onderzoek uit wil gaan, het project is gemakkelijk te googelen.
<https://www.thecollective.co.uk/coliving/old-oak>

FK

Restaurant

Lobby

'Nudging'

“

Zouden bewoners zich er echt thuis gaan voelen, nu ze wonen in een door anderen ontworpen designomgeving, waar je nauwelijks aan durft te komen

Opgroeien in een woongemeenschap

Kleine enquête gehouden onder kinderen/jongeren die wonen in een woongemeenschap

De LVCW heeft een kleine enquête gehouden onder kinderen/jongeren die in een woongemeenschap opgroeien of zijn opgegroeid. Hier een korte samenvatting van de antwoorden.

Wat betekent/betekende het wonen in een woongemeenschap voor je?

Genoemd wordt o.a. het spelen met andere kinderen; gezelligheid; veiligheid; veel mensen die je kent en die jou kennen; feesten; makkelijke contacten.

Wat vind/vond je leuk aan het meedoen aan gezamenlijke activiteiten?

Wederom wordt gezelligheid genoemd en: samen eten, 'fijn met mensen om je heen'.

Hoe is/was je relatie me andere volwassenen dan je ouder(s) in de woongemeenschap?

Over het algemeen werd en wordt deze van wisselend tot goed en zeer goed ervaren.

Eén zegt: "Bij de scheiding van mijn ouders had ik veel steun van andere volwassenen"

Een ander: "Ik beschouw deze mensen nog steeds als bijna familie"

“

Het was wel fijn om je burens zo goed te kennen en makkelijk op hen af te kunnen stappen

Maar ook: "Het is jammer dat sommige volwassenen moeilijk over het geluid dat kinderen produceren, maar vaak komen er samen wel uit"

En: "Ik zeg altijd hoi en we tonen interesse in elkaars leven."

Gebeurt/gebeurde het wel eens dat je in de woongemeenschap door anderen wordt/werd aangesproken op je gedrag en hoe ga/ging je daar mee om?

Ja, dat gebeurt en gebeurde en dat wordt en werd over het algemeen geaccepteerd. Door een enkele als minder prettig ervaren.

"Het was wel fijn om je burens zo goed te kennen en makkelijk op hen af te kunnen stappen."

Waar ligt/lag de grens in je eigen gang gaan in het project?

"Wanneer je teveel lawaai maakte,

werd je hierop aangesproken, maar je probeerde altijd rekening met elkaar te houden."

"Tijdens de jeugd jaren vond ik wel dat er een grote mate van vrijheid was wat betreft je eigen gang gaan, ook in seksualiteit heb ik me nooit belemmerd gevoeld."

Is/was er sprake van 'kindergemeenschappelijkheid'?

"Er wordt veel samen gedaan. En niet alleen met leeftijdsgenootjes."

"We gingen samen lopend naar school."

"We kwamen altijd buiten voetballen."

Hoeveel zeggenschap hebben kinderen/jongeren in gemeenschappelijke besluiten

"Over belangrijke beslissingen niet. Maar in de 'kindervergadering' werden besluiten die ons aangingen wel overlegd of besloten."

Hebben/hadden jullie ook zo'n kinder- of jongerenvergadering?

"Ja dus. Ik weet niet hoe vaak deze werd gehouden, in mijn herinnering best vaak, alhoewel dat maar tot een bepaalde leeftijd was. Ik heb dat altijd erg leuk gevonden en goede herinneringen aan. Ik denk dat we daar pedagogisch gezien, ook veel geleerd hebben."

De anderen antwoorden dat er bij hen geen kinder- of jongerenvergadering was.

Hoe kijken/keken je vrienden buiten de woongemeenschap er tegen aan dat jij woont/woonde in een woongemeenschap?

„Iedereen vond het hartstikke leuk en was nieuwsgierig.”
 "Vooral de gemeenschappelijke ruimte werd erg leuk gevonden."
 "Dat vonden veel vrienden toch wel een raar idee."
 "Mijn vrienden zijn vaak wel geïnteresseerd om te horen hoe het werkt."
 "Sommigen vinden het zelf interessant om misschien te doen."

Wat is denk je het opvallendste verschil om in een woongemeenschap op te groeien met opgroeien in een doorsnee wijk?

"Je bent veel hechter met de mensen met wie je deelt en woont."
 "Het stimuleert saamhorigheid met je directe omgeving."

Denk je dat je sociale of andere vaardigheden hebt ontwikkeld die terug te voeren zijn tot het feit dat je in een woongemeenschap woont of hebt gewoond?

"Je leert rekening te houden met iedereen om je heen. Ik zie en leer vaak van conflicten die worden opgelost in de woongemeenschap."
 "Ik denk dat je vooral leert om meer rekening met elkaar te houden en te delen. Het helpt je om meer open te staan voor anderen en hen te accepteren."

Andere gemaakte opmerkingen

"Bij ons was het de gewoonte om alle gezinnen af te lopen om te vragen wat er gegeten zou worden om dan uiteindelijk de beste te kiezen."

Landelijke Vereniging Centraal Wonen (LVCW)

Postbus 19163, 3501 DD Utrecht
 Telefoon: 06-13015869
 Bank: NL69 INGB 0002015796
 Internet: www.lvcw.nl
 Mail: info@lvcw.nl

Lidmaatschap en abonnement Gewoon Anders

- Contributie voor woongemeenschappen van minder dan 25 huishoudens: € 4,00 per huishouden
- Voor woongemeenschappen van 25 of meer huishoudens: € 37,50 + € 2,50 per huishouden
 In beide gevallen is dit inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders
 Extra abonnementen à € 5,00 per stuk
- Woongemeenschappen in oprichting: € 25,00 (onafhankelijk van aantal huishoudens)
 Inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders
 Extra abonnementen à € 5,00 per stuk
- Persoonlijk lidmaatschap: € 12,00
 Inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders
 Losse abonnementen: € 10,00 (opzeggen voor 1 oktober)

Bestuur

Peter Bakker (voorzitter)
 Marcel Leentvaar (secretaris)
 Gerard Franse (tijdelijk penningmeester)
 Bram Arnold (gewoon lid)

Bureau

Tienta Verlegh

Algemene informatie

Kijk op www.lvcw.nl voor:

- Adressen aangesloten woongemeenschappen
- Consulenta
- Verwante (ook buitenlandse) organisaties
- De digitale 'Gewoon Anders'
- Het logeernetwerk
- Studiemateriaal en allerlei actuele informatie over gemeenschappelijk wonen

Kijk op www.gemeenschappelijkwonen.nl voor:

- Adressen van andere woongemeenschappen
- Uitgebreide informatie voor initiatiefgroepen en bestaande woongemeenschappen

Prikbord

Voor woongemeenschappen die nieuwe bewoners zoeken en voor mensen die op zoek zijn naar een woongemeenschap is er de gratis site: www.woongroep.net

Forum

www.lvcw.nl/forum

Twitter accounts

@centraalwonen
 @CohousingNL
 @GemWonenDag

